

Kaupunkiympäristön toimialan (kymp) järjestöyhteistyön vuorovaikutusrakenteet

Taika Tuunanen, yksikön päällikkö
Kaupunkiympäristön toimiala, viestintä

Helsinki

Kaupunkiympäristön järjestyhteistyö pähkinäkuoressa

- Järjestöjen kanssa edistetään yhteisiä tavoitteita.
- Järjestöjen asiantuntemusta hyödynnetään.
- Järjestöjä kuullaan ja osallistetaan kaupunkisuunnittelussa.
- Järjestöjen toimintaa tuetaan avustuksilla.
- Järjestöjen toimintaa mahdollistetaan tiloja, tontteja sekä maa-alueita vuokraamalla sekä tarjoamalla niitä Varaamon kautta.

Yhteinen toiminta ja tavoitteet

Löytöeläimet

Talkoot

Purojenkunnostus

Puistokummit

Siirtolapuutarhojen ja kunnossapito

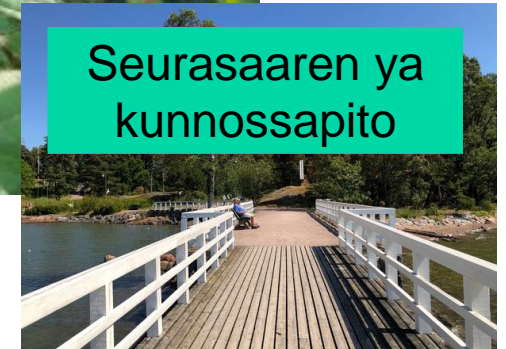
Vieraslajitalkoot

Kotakummit

Seurasaaren ja kunnossapito

Yhteinen toiminta ja tavoitteet 1/4

- Talkoot
  - Vajaa 200 talkoota vuodessa, joista osa järjestöjen mm. asukasyhdistysten järjestämiä.
  - Siivoustalkoot
    - Kohteena ovat kaupungin yleiset viheralueet, metsät, rannat, tien pientareet ja puistot. Talkoojärjestäjä saa käyttöönsä roskapihdit ja jätesäkkejä.
    - Asukasyhdistyksille viestitään siivoustalkoista ympäristösiivoustalkoot – tiedotteella Helkan kautta tai suoraan yhdistyksille.
  - Kukkasipuleiden ja kesäkukkien istutustalkoot
    - Kympp jakaa syksyisin kukkia yleisille viheralueille istutettavaksi. Paikasta on neuvoteltava kaupungin kanssa ja valintaan voi myös pyytää asiantuntijan apua.

Yhteinen toiminta ja tavoitteet 2/4

- Vieraslajitalkoot
  - Noin 20 talkoota vuodessa.
  - Jättibalsamitalkoot yhdessä WWF:n kanssa.
  - Kurtturuusutalkoot yhdessä Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa.
  - Soolotalkoot, VieKas LIFE hankeen kampanja, mukana mm. Suomen luonnonsuojeluliitto. Hanke päätynyt, mutta Helsinki ottanut konseptin osaksi omaa toimintaansa.
  - Talkoiden tulee kohdistua kaupungin kunnossapitovastuussa oleville alueille. Kaupunki järjestää jätteiden poisviennin.
  - Tänä vuonna vieraslajitalkoot enemmän kaupunkivetoisia johtuen yhteisten hankkeiden päättymisestä sekä järjestöjen omasta resurssien kohdentamisesta. Järjestöt mukana tarjoamalla viestintää sekä ohjausapua.
  - Ei kirjallisia sopimuksia yhteistyölle ellei yhteistyön taustalla ole esim. EU-hanke.
  - Järjestöjen vetämät talkoot vetävät enemmän osallistujia. Saavat ns. omat taustajoukkonsa paremmin mukaan.

Yhteinen toiminta ja tavoitteet 3/4

- Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry.:n puronkunnostustalkoot.
  - Kaupunki tukee talkoita tarjoamalla materiaalit.
  - Tärkeä asiantuntijayhdistys purojen kunnostuksessa.
- Helsingin Perhokalastajat toimivat aktiivisesti vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamiseksi Mätäjoen alajuoksulla.
  - Roolit ja vastuut on määritelty tapauskohtaisesti esim. kunnostushankkeissa.
- Puistokummitoiminta
  - Viheralueilla toimivaa vapaaehtoistoimintaa. Kummit pitävät huolta lähiympäristöstä mm. keräämällä roskia ja kitkemällä vieraslajeja.
  - Puistokummiryhminä asukasyhdistyksiä sekä esim. Lyhty ry.
- Uutelan kota
  - Sininauhasäätiöllä omia vuoroja ja vastavuoroisesti tekevät kodan huoltoa ja hankintoja. Yhteistyöstä on kirjallinen sopimus.

Yhteinen toiminta ja tavoitteet 4/4

- Siirtolapuutarha- ja kesämajayhdistysten yleisten alueiden hoito
  - Siirtolapuutarhayhdistykset tekevät hoitotoimia myös yleisillä alueilla.
  - siirtolapuutarha-alueita kierretään yhdessä yhdistysten kanssa.
  - yhdistykset ovat myös aktiivisesti yhteydessä kymppin edustajiin.
  - Siirtolapuutarhojen uutta sopimusta laaditaan.
- Seurasaaren yleisten alueiden hoito
  - Seurasaassa yhteistyötä yleisten alueiden suhteen tehdään mm. Seurasaari-seuran, museo ja Seurasaunan kanssa. Seurasaari-ryhmä, jossa käsitellään saarta koskevia asioita, kokoontuu säännöllisesti.
- Löytöeläimet
  - Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry vastaa löytöeläintoiminnan tuottamisesta Viikin löytöeläintalossa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätöksellä.

Järjestöt sidosryhmänä kaupunkisuunnittelussa 1/2

- Järjestöt ovat monesti yksi merkittävä sidosryhmä erilaisissa toimialan suunnittelu- ja rakentamishankkeissa.
- Viestintä
  - Kaavoituksen ohjeistuksessa on ohjattu olemaan yhteydessä kaavamuuotosalueen asukasyhdistyksiin sekä tarvittaessa naapurikaupunginosien yhdistyksiin. Asukasyhdistysten yhteystiedot haetaan Helka ry:n kautta.
  - Lisäksi ohjeistuksessa on mainittu esim. Rakennustaiteen seura ry, Kynnys ry, Invalidiliitto ry, Elävän musiikin yhdistys ELMU ry, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Helsingin seudun kauppakamari. Hankkeen suunnittelija saattaa saada tietoonsa myös muita kontaktoitavia järjestöjä hankkeesta riippuen.
  - Hankkeesta riippuen yleensä viestitään myös esimerkiksi luontojärjestöille, esim. Tringa.
  - Liikenne-/katusuunnitteluhankkeissa tiedotetaan eri liikennemuotoja edustavia järjestöjä, esim. Autoliitto ja Helsingin seudun pyöräilijät ry. (Hepo ry.)

Järjestöt sidosryhmänä kaupunkisuunnittelussa 2/2

- Vuorovaikutus

- monissa linjausten tai strategioiden valmisteluissa järjestetään järjestöille erilaisia vuorovaikutustilaisuuksia tai pyydetään lausuntoja.
- Esimerkiksi syksyllä 2022 luonnonhoidon periaatteiden valmisteluun kutsuttiin mukaan noin 50 järjestöä ja näistä 10 osallistui intensiivisesti sidosryhmätapaamisiin sparraten työtä sen eri vaiheissa. Liikennesuunnittelussa keväällä 2024 on ollut käynnissä raadit Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa ja Espojen kokeilussa.

Yhteistyö vaikuttajatoimielinten kanssa

- Vanhus- ja vammaisneuvostoissa on jäsenenä järjestöedustajia.
- Kymp on vierailut vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksissa esittelemässä ajankohtaisia hankkeita, kertomassa kympin toiminnasta sekä viestintä- ja vuorovaikutusmenetelmistä.
- Neuvostot voivat pyytää kaavahankkeiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmat itselleen. Jokainen kaupunkilainen voi tilata itselleen Suunnitelmavahdin, jota kautta saa viikoittain tiedon kaikista kaupunkiympäristön nähtävänäoloista ja osallistumismahdollisuuksista.
- Keväällä 2024 neuvostoja on kutsuttu kaupungin päästövähennystavoitteita koskevaan kaupunkilaispaneeliin asiantuntijaedustajiksi.

Avustukset järjestöille 1/3

- Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto myöntää Helsingissä toimiville järjestöille avustuksia. Myönnetty vuodesta 2020 alkaen.
- Ympäristötoimen yleisavustus
  - Avustusta hakevan rekisteröidyn järjestön, yrityksen tai säätiön tulee toiminnallaan tukea ja täydentää kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston sekä kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden toimialaan kuuluvien asioiden toteutumista Helsingin kaupungissa tai korvata ympäristöpalveluiden helsinkiläisille tarjoamia palveluja.

Avustukset järjestöille 2/3

- Vuodelle 2024 avustuksia ympäristöjärjestöille ja kierrätyskeskukselle jaettiin seuraavasti:
  - Helsingin eläinsuojeluyhdistys 19 800 euroa
  - Helsingin luonnonsuojeluyhdistys 14 000 euroa
  - Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys 10 200 euroa
  - Biodynaaminen yhdistys 1 000 euroa
  - Natur och Miljö rf 15 000 euroa
  - Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy 90 000 euroa
  - Yhteensä 150 000 euroa.
- Vuodelle 2024 avustuksia taiteilijatalosäätiölle ja Y-säätiölle jaettiin seuraavasti:
  - Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö sr:lle 50 000 euroa
  - Y-säätiö sr:lle 109 000 euroa.

Avustukset järjestöille 3/3

- Hakemuksia tulee suhteessa jaossa olevan avustuksen määrään. Lähtökohtaisesti kaikille hakijoille on pystytty myöntämään avustusta.
- Noudatetaan kaupungin yleisten avustusehtojen periaatteita.
  - Esim. hakijat ovat velvoitettuja raportoimaan avustuksen käytöstä. Jos raporttia ei toimiteta, pyydetään avustuksen saajaa palauttamaan avustus.
- avustukset.hel.fi/

Tilojen vuokraus järjestöille

- Kymppin vuokraa yritysten ja yhteisöjen käyttöön sellaisia tiloja, joilla kaupungilla ei ole omaa käyttöä.
- Suurin osa liiketiloista on asuinkerrostalojen pohjakerroksessa, joten ne on tarkoitettu lähinnä toimisto- tai myymäläkäyttöön.
- Tilat vuokrataan markkinavuokralla ja vuokralainen ottaa yhteyttä vuokrakohteesta.
- Vuokrauksen periaatteet ovat yhtäläiset kaikille toimijoille.
- Liiketilän sopimuksia vuokralaisille on noin 1000 kpl, joista 149 liiketilaa on vuokrattu yhteisöille, yhdistyksille tai säätiöille.
- Nämä ovat tyypiltään ja toiminnaltaan hyvin moninaisia.

Tonttien ja maa-alueiden vuokraus järjestöille 1/2

- Kymppä vuokraa tontteja ja maa-alueita järjestöille.
- Osa vuokrataan pelkästään yhdistyksille ja usein nämä yhdistykset ovat perustettu nimenomaan kyseistä tarkoitusta varten tai ne ovat asukas-yhdistyksiä.
  - Esim. viljelypalsta-alueet (48 aluetta, yhdistyksellä voi olla useampi alue), siirtolapuutarhat (9 aluetta) ja kesämaja-alueet (10 aluetta, vuokralaisina 15 yhdistystä)
- vuokrauksia on hyvin monenlaisille yhdistyksille ja monenlaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi partiolaisille maa-alue partiomajalle, Ursalle maa-alue tähtitornia varten, Helsingin invalidien yhdistykselle kurssi- ja lomakotialue, Helsingin seudun reserviläispiirille maanvuokraus saunaa varten ja Suomen saunaseuralle saunatoimintaa varten.

Tonttien ja maa-alueiden vuokraus järjestöille 2/2

- Yhdistykseen pidetään yhteyttä pääasiassa sähköpostitse, kuten muihinkin vuokralaisiin.
- Viljelypalstoille, kesämajoille ja siirtolapuutarhoille on omat vuokrausperiaatteensa ja muiden alueiden vuokrauksia koskevat samat periaatteet kuin muitakin.
- Kymp vuokraa yleisiä alueita myös lyhytkestoiseen tai hieman pidempikestoiseen toimintaan, kuten tapahtumiin. Kymp vuokraa alueita myös esimerkiksi kaupunkiviljelyyn. Järjestöt hyödyntävät näitä.

Yhteystiedot

- **Armi Koskela**, vapaaehtoistyön koordinaattori, Armi.Koskela@hel.fi
  - Talkoot, puistokummitoiminta, kotakummitoiminta
- **Päivi Islander**, projektipäällikkö, Paivi.Islander@hel.fi
  - Puronkunnostustalkoot
- **Asta Ekman**, ympäristökasvattaja, Asta.Ekman@hel.fi
  - Avustukset
- **Susanne Leppänen**, kehityspäällikkö, Susanne.Leppanen@hel.fi
  - Tilojen vuokraus
- **Susanna Hytti**, projektinjohtaja, Susanna.Hytti@hel.fi
  - Siirtolapuutarhojen, kesämajojen ja Seurasaaren yleisten alueiden hoito
- **Sinikka Hangasmaa-Puska**, kiinteistöasiamies, Sinikka.Hangasmaa-Puska@hel.fi
  - Tonttien ja maa-alueiden vuokraus
- **Katariina Hirvonen**, suunnittelija, Katariina.Hirvonen@hel.fi
  - Asemakaavaprosessi
- **Taika Tuunanen**, yksikön päällikkö, Taika.Tuunanen@hel.fi
  - viestintä, osallisuus

Mitä seuraavaksi?

- Kympeissä järjestetään sisäinen tapaaminen, johon kutsutaan järjestö- ja avustustehtävien parissa työskenteleviä. Tavoitteena organisoitua ja verkostoitua sisäisesti.
  - Aikataulu: kesäkuu 2024.
- Tämän jälkeen kutsumme järjestöjen ja yhdistysten edustajia kaupunkiympäristön toimialalle käymään. Tavoitteena verkostoitua, tutustua toisiin ja tehdä osallistumismahdollisuuksia näkyväksi järjestöjen edustajille).
  - Aikataulu: syksy 2024.

Kiitos!

Helsinki